

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola beszámolója a 2021. évi működésről

1.1. A doktori iskola humánerőforrása

1.1.1. A doktori iskola vezetése (DI-vezető, DIT, adminisztráció)

A doktori iskola vezetője 2014. július 1-től dr. Kukorelli István DSc. egyetemi tanár, aki azonban 2022. július 6-án betölti a 70. életévét. Ezért a doktori iskola élére 2022. július 1-től új vezetőt kell választani/kinevezni.

A doktori iskola tanácsának 7 egyetemi tanár tagja van, akik az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanácsnak a jogász és kriminológus doktori képzésben részt vevő tagjai.

A doktori iskola adminisztrációját részben az iskola titkára – dr. Fazekas Marianna habil. egyetemi docens –, részben Bencze Andrea, doktori ügyvivő végzi. A doktori iskola adminisztrációjának intézésére meglehetősen kevés az egyetlen ügyintéző, tekintettel arra, hogy a doktori iskolának több, mint 100 hallgatója van. Ez különösen a felvételi, a beiratkozási és a komplex vizsgák szervezésének nagyon munkaigényes időszakában megfeszített munkavégzést, sőt munkaidőn túli többletmunkát igényel az ügyintézőtől.

1.1.2. A doktori iskola törzstagi köre

A doktori iskolának 15 egyetemi tanár törzstagja van, közülük 2 törzstag az ELTE professor emeritusa. A törzstagok között egy akadémikus professor emeritus és 4 DSc. fokozattal vagy MTA doktora címmel rendelkező oktató van. Sajnos e 4 fő közül egy már jelenleg is prof. emeritus és a többi három 2022-ben, ill. 2023-ban betölti a 70. életévét. A doktori iskolában 4 emeritus törzstag is van.

1.1.3. A doktori iskola oktatói, témakiírói, témavezetői

A doktori iskolában az oktatók száma 106, a témakiíróké 91, a témavezetőké 68. A témakiírók/témavezetők közül 15-en nem állnak foglalkoztatási jogviszonyban az egyetemmel, hárman pedig az ELTE más karán oktatnak.

1.2. A doktori iskola szakmai tevékenysége

1.2.1. A doktori iskolai képzés tartalma

A doktori iskolában két doktori programban folyik a képzés, az állam- és jogtudományi és a kriminológia doktori program képzési tervei szerint. A képzési tervekben – a kétciklusú doktori képzésre 2016/17. tanévtől bevezetett képzési tervek óta – nem volt érdemi változás, így 2021-ben sem.

2011/2012. tanévtől a 2015/2016 tanévig vettünk fel doktoranduszokat a Doctorate in Global and Cultural Criminology (DCGC) doktori programra, mely 4 európai egyetem (a kenti egyetem, a hamburgi egyetem, az utrechti egyetem és az ELTE) konzorciuma által létrehozott Erasmus Mundus

doktori program volt. 18 olyan hallgató járt erre a képzésre, akik a választható két egyetem közül egyikként az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskoláját választották. Közülük 2020-ig 8 hallgató, 2021-ben további 1 hallgató szerzett PhD fokozatot az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában.

1.2.3. A 2021. évi felvételi eljárás tapasztalatai

Az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában a doktori képzésre jelentkezők száma 2020-hoz képest az ösztöndíjas helyeket tekintve növekedett, 14-ről 18 főre, míg az önköltséges helyekre jelentkezők körében sajnos tovább csökkent, 14-ről 12 főre. A képzésre minden jelentkezőt fel tudtunk venni, sőt – jelentkező hiányában – nem is tudtuk kitölteni az ösztöndíjas keretünket. Az ösztöndíjas helyekre jelentkezők számának emelkedésében annak hatása jelenik meg, hogy az Egyetemi Doktori Szabályzatból kikerültek az ösztöndíjas hallgatók munkavégzését korlátozó szabályok. Ennek következtében lényegében minden ösztöndíjas hallgatónk végez külső munkát doktori tanulmányai mellett. A jelentkezések számának stagnálása ill. lassú csökkenése viszont arra utal, hogy az egyetemi ill. a tudományos karrier kirívóan háttérbe szorul a gyakorló jogászai pályákkal szemben. Ennek elsődleges oka az egyetemi ill. kutatói fizetések rohamos lemaradása a jogászai szakmákhoz képest. A doktori iskolába is felvenni érdemes végzettségű ügyvédjelölteként kb. öt-hatszorosát, de a bírói, ügyészi fogalmazói és közigazgatásban elhelyezkedők is kb. háromszorosát kapják kezdő fizetésként, mint amennyi a doktorandusz ösztöndíj, és a tanársegédi illetmények is – nettóban – alig haladják meg a doktori képzés második ciklusában járó ösztöndíjat. (A hallgatói létszámadatokat az 1. sz. melléklet tartalmazza.

1.2.4. Komplex vizsgák - eredményesség, tapasztalatok

2021-ben 23 hallgató tett komplex vizsgát. A kétciklusú képzés bevezetése utáni, 2018-ban tapasztalt igen csekély számú vizsgázóhoz képest 2020-21-re lényegében normalizálódott a helyzet. Típusos az, hogy a hallgatók a komplex vizsga előtti négy aktív félévhez képest egy-két passzív félévet vesznek igénybe. Ezt a frissen végzettségű általában a jogi szakvizsga letétele miatt igénylik.

1.2.5. Doktoranduszi teljesítmény

A 2016 őszén bevezetett doktori képzés eredményességét még mindig nem igazán lehet lemérni. Ennek egyik oka az, hogy a járványhelyzetben a doktori értekezések leadási határidejét többször kitolta a kormány. Ezért eddig nem volt olyan a hallgatónk, aki már túllépte volna kötelező leadási határidőt. Ugyanakkor nagyon kicsi azoknak a hallgatóknak a száma – mindössze 2 hallgató –, akik az új képzési rend szerint ütemesen haladva doktori fokozatot szereztek.

A doktori értekezések színvonala azonban továbbra is öröndetesen magas. 2020-ban a negyedik PhD értekezésünk nyerte el a Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézete által alapított Pro Dissertatione Iuridica Excellentissima Díjat. 2021-ben pedig egy dolgozat elnyerte a Magyar Jogászegylet és az Alkotmánybíróság által közösen meghirdetett pályázaton a „Könyvszalon Nagydíjat” a doktori értekezések kategóriában.

1.3. A doktori iskola infrastruktúráját érintő változások

1.3.1. Az oktatás, tanulás, kutatás céljára szolgáló helyiségek, eszközök

A doktori képzésnek nincsenek külön termei, ill. eszközei.

1.3.2. Könyvtár, szakirodalom, informatikai rendszerek stb.

A doktori iskola szakirodalmi bázisát részben a Kar által előfizetett, és a doktoranduszok által is használható jogi adatbázisok jelentik. Ezek közül 13 külföldi adatbázishoz biztosít hozzáférést a Kar, és ezek előfizetésére nagyon komoly pénzeszközöket fordít. A szakirodalom beszerzését a doktori iskola is támogatni tudta. 2017-től kezdve az Igazságügyi Minisztérium részben jogi kutatásokhoz, részben kifejezetten a doktori iskolák működéséhez támogatást nyújt. A doktori iskolák támogatásának elsődleges célja a hallgatók nemzetközi és kisebb részben hazai mobilitásának támogatása (tanulmányutak, konferenciárésztétel, nyári/téli egyetem stb.). A járvány miatt azonban erre a célra alig lehetett felhasználni a támogatást. Így a 2021-re kapott 5,4 millió Ft-ból valamivel több, mint 4,4 millió Ft-ot a kari könyvtárnak adtunk át szakkönyvbeszerzésre.

1.4. A doktori iskola kapcsolatrendszerét érintő változások

1.4.1. Hazai és nemzetközi együttműködések, tudományos kapcsolatok

A doktori iskola kapcsolatrendszerének bővítését meglehetősen visszavetette a COVID-19 járvány. A hazai együttműködési kapcsolatok – a Kúria ill. a Belügyminisztérium gyakornoki programja – megmaradta. A korábbi években szokásos külföldi vendégprofesszorok fogadására és – ahogy az 1.3.2 pontban már írtuk – a hallgatói utazásokra azonban nem került sor.

1.4.2. Nemzetköziesítés

A doktori iskola kiemelt céljának tekinti az angol nyelvű doktori képzés bevezetését és akkreditációját. Jelenleg ennek a képzésnek kialakítása folyamatban van, most zajlik a képzéshez szükséges dokumentumok angol nyelvre fordítása. Az általánosan kötelező tárgyak (Tudományelmélet, Kutatásmódszertan) azonban külföldi hallgató esetében, egyéni hallgatói igény alapján angol nyelven is teljesíthetők. Hasonlóképpen lehetőség van a témavezetővel való megegyezés szerint az ún. kutatászemináriumok angol nyelvű elvégzésre is. A kari szabályzatból kiiktattuk az idegen nyelvű doktori értekezésekre vonatkozó korábbi korlátozásokat.

2. A doktori iskola 2021. évi működésének értékelése

2.1. A doktori iskolai képzés jogszabályi/szabályzati háttere

A doktori képzésre vonatkozó jogszabályok – elsősorban a járványhelyzet miatt – többször is módosultak. Ezek közül a doktori értekezések benyújtására vonatkozó határidő-változtatásokat kell kiemelni. Az Egyetemi Doktori Szabályzat – a jogszabályi változások átvezetésén túl – 2021-ben négy lényeges tárgykörben módosultak: pontosabbak lettek az az adatvédelmi szabályok; az EDSZ előírta 2022. szeptemberi hatályba lépéssel a DOI azonosítók kötelező használatát; a járványhelyzetben kényszerűségből kipróbált online ill. hibrid - jelenléti és online - kapcsolatokban lebonyolított doktori cselekmények eljárási szabályai bekerültek az EDSZ-be; és új, egységes szabályozás született a doktori oklevelek nyelvéről és formáiról. Az általános szabályokhoz képest az ÁJK speciális szabályai csak az általános rendelkezések átvezetése miatt változtak.

2.2. A doktori iskola minőségbiztosítási politikája

2021-ben elkezdjük a doktori iskola újfajta minőségbiztosítási politikájának a kialakítását, de ebben nem történt komoly előrelépés. 2022-ben elsődleges feladat lesz ennek a részletes kidolgozása, közzététele és a minőségbiztosítási feladatok, a minőségcélok következetes megvalósítása.

2.3. Minőségbiztosítási feladatok, elért minőségcélok

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

**Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola**
tel +36 1 483 8000/4732
e-mail: phdjur@ajk.elte.hu

A doktori iskolai által elért minőségcélok bemutatását a 2. sz. *melléklet* tartalmazza. Ez az összefoglaló az ELTE minőségcéljainak a doktori iskolákat érintő beszámolójához készült, és ugyan az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolára vonatkozik, de tartalmilag ugyanezek az eredmények a Politikatudományi Doktori Iskolában is.

Budapest, 2022. március 31.

Dr. Kukorelli István
elnök

A beszámolót összeállította:
dr. Fazekas Marianna
titkár

A doktori képzésben részt vevő hallgatók létszámadatai az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában

2020/2021. tanév tavaszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés	Egyéni képzés	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	109	0	47	62	109
Állam- és Jogtudományi DI DCGC program*	0	0	0**		0
ÖSSZESEN	109				109

*A programra a 2016/2017. tanévtől nem veszünk fel új hallgatókat.

**Finanszírozás (önköltség, illetőleg ösztöndíj) az Erasmus-Mundus program szerint.

2021/2022. tanév őszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés	Egyéni képzés	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	141	0	61	80	141
Állam- és Jogtudományi DI DCGC program*	0	0	0**		0
ÖSSZESEN	141	0	61	80	141

*A programra a 2016/2017. tanévtől nem veszünk fel új hallgatókat.

**Finanszírozás (önköltség, illetőleg ösztöndíj) az Erasmus-Mundus program szerint.

Abszolutóriumot szerzettek száma a 2021. naptári évben:

Doktori iskola	Abszolutóriumot szerzettek száma
Állam- és Jogtudományi DI	17

Doktori fokozatszerzési eljárásra vonatkozó adatok a 2021. naptári évben

Doktori iskola	Fokozatszerzési eljárást kezdeményezők száma	Honosítási eljárást kezdeményezők száma	Fokozatot szerzettek száma	Honosítottak száma
Állam- és Jogtudományi DI	6	2	7	2

ÚNKP ösztöndíjban részesülő száma 2021-ben

Doktori iskola	Doktorandusz		Doktorjelölt	
	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22
Állam- és Jogtudományi DI	4	3	-	1

2. sz. melléklet

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola adatai az ELTE éves minőségügyi jelentéséhez

I. 2021. IV. negyedév:

1.2.2. A komplex vizsga kritériumainak – kutatási és előtanulmányi elvárások, kötelező és ajánlott kurzusok – rögzítése.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A komplex vizsga előfeltételeit a doktori iskola képzési terve tartalmazza, beleértve a vizsgára bocsátáshoz szükséges tanulmányi krediteket és a minimális tudományos krediteket. (ld. itt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/tanterv>). A komplex vizsga általános tárgyainak (Tudományelmélet, kutatómódszertan) követelményeiről minden félév február 28-ig, míg a vizsga szaktárgyának követelményeiről a vizsgát megelőző 20 nappal a kari honlapon, itt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/komplekvizsga> adunk tájékoztatást. A komplex vizsgára bocsátás feltételeiről, határidejéről, a vizsga menetéről ugyancsak itt található részletes tájékoztató.

1.4.1 A kreditelismerés kereteit, folyamatát a kari vagy DI szintű szabályzóban rögzíteni.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A Kar doktori iskoláiban a kreditelismerés általános szabályait az Egyetemi Doktori Szabályzat 6.1. mellékletét képező kari szabályzat rendezi (18-21. §). A doktori képzésre való felvétel előtti teljesítések beszámításáról az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának 21. §-a szól.

1.8.5. A doktori képzés önköltségi összegének feltüntetése a honlap(ok)on (felvételi felhívás(ok)ban).

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

Az önköltség összegéről szóló tájékoztatás a kari honlapon, egyrészt az általános tanulmányi tájékoztatók között (https://www.ajk.elte.hu/tanulmanyi_tajekoztato_anyagok) között, másrészt a doktori iskolába való felvételtől szóló tájékoztatóban (<https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/felveteli>), harmadrészt a www.felvi.hu honlapon is közzétett doktori iskolai felvételi tájékoztatóban tesszük közzé.

Nemzetközi mobilitás keretében elvégzett tárgyak kreditátviteli gyakorlatának fejlesztése, a tantervek átdolgozásával a kreditátvitel könnyítése. (IFT 3.2.6)

Indikátorok: Átalakított tantervek, kreditátvitellel kapcsolatos dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A külföldi egyetemen teljesített részképzés/tárgyak elismerésének szabályozása az Egyetemi Doktori Szabályzat 6.1. mellékletét képező kari szabályzatban rendezett és a gyakorlata zökkenőmentes. Nem volt szükség a képzési terv, ill. a szabályzatok módosítására.

II. Az éves minőségfejlesztési jelentéssel egyidejűleg:

1.2.1. Angol nyelv részarányának növelése (angol nyelvű kurzuskínálat bővítése). (IFT 3.2.5)

Indikátor: Angol nyelvű kurzusok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktori iskolában az angol nyelvű képzés kialakítása folyamatban van, jelenleg a képzéshez szükséges dokumentumok angol nyelvre fordítása zajlik. Az általánosan kötelező tárgyak (Tudományelmélet, kutatószemináriumok) külföldi hallgató esetében, egyéni hallgatói igény alapján angol nyelven is teljesíthetők. Hasonlóképpen lehetőség van a témavezetővel való megegyezés szerint az ún. kutatószemináriumok angol nyelvű elvégzésre is.

1.5.1. Pedagógiai-módszertani képzések szervezése az oktatóknak és a doktoranduszok oktatásmódszertani mentorálása. (IFT 3.2.7)

Indikátor: Képzések, tájékoztató előadások, anyagok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktori iskolában a nappali tagozatos képzés kötelező kurzusa az „Oktatói kompetenciák és feladatok a felsőoktatásban”. c. kurzus, amit a PPK minősített oktatója tart.

1.6.2. Szorosabb együttműködés a Doktorandusz Önkormányzattal.

Indikátor: Hallgatói elégedettség növekedése

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktorandusz önkormányzat képviselője tagja az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanácsnak, továbbá biztosított a hallgatói képviselet a felvételi bizottságban, ill. a különböző pályázatok elbírálása során is, ahol ezt a pályázati kiírás lehetővé teszi (pl. a jogász doktori iskolák IM támogatásából pályázható források elosztása).

1.8.1. A doktori iskola honlap, a kari honlap és a doktori.hu oldalak információtartalmának összehangolása.

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A három honlap összehangolása a doktori.hu kari adminisztrátorának a feladata. Törekszünk a naprakész információkra és ezek összehangolására.

1.8.2. A honlapo(ko)n az átláthatóság és a következetesség elvét szem előtt tartva megosztani az információkat.

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

**Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola**
tel +36 1 483 8000/4732
e-mail: phdjur@ajk.elte.hu

A doktori iskolák menüpontja a kari honlapon belül található. Megítélésünk szerint a honlap áttekinthető, és a doktori képzéshez szükséges összes lényeges információt tartalmazza.

1.8.3. A szabályzatok olvasását könnyítendő tartalomjegyzékek használata, hatályba lépési idő, avagy a dokumentum elfogadási időpontjának rögzítése.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A hallgatók tájékozódását külön tájékoztatók, összefoglalók közzétételével is segítjük, ld. általános tanulmányi tájékoztató; félévente tájékoztató a regisztrációról és a tárgyfelvételtől; van külön összefoglaló felvételtől, a komplex vizsgáról, a doktori képzés időtartamáról, a doktori értekezések leadási határidejéről (ezt a koronavírus-járvány miatt meghosszabbított jogszabályi határidők szerint többször frissítettük), és külön tájékoztató készült az egyetemi doktori szabályzat 2020. évi terjedelmesebb módosításáról. (Mindezek itt találhatók, különböző almenüpontok alatt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk>)

Budapest, 2022. március 4.

Dr. Fazekas Marianna
az Állam- és Jogtudományi Doktori iskola titkára